

Godt jægerhåndværk

Siden vi i 2003 lancerede begrebet godt jægerhåndværk har det været målet for alt, hvad vi foretager os som jægere og medlemmer af Danmarks Jægerforbund. Det har samlet os alle til at yde vort yderste for, at den folkelige opbakning kan fortsætte og udbygges. Vi erkender hermed, at den lokale forankring er afgørende for det medejerskab, der fører til den succes, vi har opnået.

Det er så godt et begreb, at vi føler, det er vigtigt at markedsføre det for den bredest mulige kreds via Jægerforbundets hjemmeside.

Danske jægere er veluddannede og udviser høj moral i jagtudøvelsen. Og når det drejer sig om skydefærdigheder og de andre praktiske og teoretiske sammenhænge, er danske jægere helt i front. Vi planter, sår og renoverer samt opretter nye vådområder til gavn og glæde for fugle, pattedyr, planter og vore medmennesker. Men udførelsen af godt jægerhåndværk er andet og mere end krudt og kugler, plantninger og harejagt. De bløde værdier vil således uden tvivl få endnu større betydning i forhold til befolkningen og det enkelte menneske, vi møder på vores vej, end tilfældet har været hidtil.

Det er derfor vigtigt, at vi både i vores sprogbrug og øvrige ageren viser os som helstøbte jægere med forståelse for, at mennesker, der ikke går på jagt, kan have behov for at få noget forklaret, som vi som jægere synes er en selvfølgelighed. Omkring de såkaldt bløde værdier bliver en meget vigtig opgave fremover i langt højere grad at involvere befolkningen i de jagt-lige aktiviteter. I dag bor 90 % af befolkningen i byerne og denne geografiske placering er naturligvis med til at give store dele af befolkningen en anden holdning til naturen end den, der karakteriserer os, der oftere har vores gang derude. Det har faktisk vist sig, at naturen er blevet så fjern for mange børn og unge, endda også dem, der er opvokset i selv mindre provinbyer, at kendskabet til naturen er særdeles ringe.

Derfor er godt jægerhåndværk også at være naturformidler. Tag et medmenneske ved hånden, og indfør det i jægerens vidunderlige verden. Med al respekt for de naturformidlere, vi har knyttet til Jægerforbundet. De gør et stort og højt skattet arbejde, men trods stor ihærdighed kan de ikke nå hele vejen rundt. Derfor må hver enkelt af os være ambassadør for den gode sag og benytte enhver lejlighed til markedsføring af jagtsagen.

Indadtil er det også modet til at sige fra. Både i forhold til, hvad man selv vil bydes, og hvad man vil være med til sammen med andre jægere. Selvdisciplin og viljen til at påtale, når noget ikke er godt nok, vil betyde meget i spørgsmålet om, hvad vi i fremtiden kan vedblive at få opbakning til af den øvrige befolkning. Jægerne udgør kun 4 % af befolkningen, så det gælder om altid at gøre tingene så godt, at resten af den danske befolkning synes, at jagt er en acceptabel aktivitet.

Derfor skal den gode historie om jagten og dens betydning for naturforvaltningen fortælles igen og igen. Det er en fornøjelse at berette om, hvor megen forventning, spænding, udfordring og glæde jagten giver os. Og det er heller ikke svært at tale med begejstring om det vildt, der kan give så gode kulinariske oplevelser, samtidig med at gæsterne ved bordet har

vished for, at vildtet har haft et godt liv i et land, hvor respekten for dyrenes ve og vel er meget høj.

Vi afser megen tid og mange penge på at gøre forholdene for vildtet så optimale som muligt. Det betyder også øgede naturoplevelser for vore medmennesker, når de ad stier, spor og veje søger oplevelser i mark og skov. Vores jagt må aldrig ødelægge andre naturbrugeres naturoplevelser.

Derfor er det vigtigt, at vi tilrettelægger jagten således, at adgangen til skoven ikke hindres. Oplys derimod om, hvad der sker. Opsæt ved indgangen til skoven Jægerforbundets skilt, hvorpå der står: **Der er jagt i skoven. Vis hensyn - for det gør vi.** Det giver en god mulighed for at vise skovgæsten, hvordan jagten drives, og hvordan det går til, når vildt nedlægges og forberedes til at blive højdepunktet på et veldækket bord.

Godt jægerhåndværk styrker jagtsagen og dermed også viljen til at gøre en helhjertet indsats for Danmarks Jægerforbund! Her i foråret blev der udgivet et nyt sæt jagtetiske regler. Det er Danmarks Jægerforbund, der har ført pennen, men et enigt Vildtforvaltningsråd står bag reglerne. Netop de jagtetiske regler er et godt udtryk for jægerhåndværket.

Et andet område, hvor det gode jægerhåndværk skal slå igennem er kampen imod naturfremmedgørelsen.

Vi har i Jægerforbundet gang på gang i den offentlige debat gjort opmærksom på, at det er en meget kedelig og for naturen direkte farlig tendens, når man skærer for voldsomt på både naturforbedringer og også på selve naturformidlingen.

For det er i dag en kendsgerning, at selv om særdeles mange mennesker i den moderne vestlige verden sætter stor pris på naturen, så har de samtidig et meget overfladisk og nærmest statisk syn på den.

Der er for os ingen tvivl om, at når man bruger naturen, får man et helt andet forhold til den, end hvis man blot er iagttagere. Det betyder ikke, at brugerne har en særlig ret til naturen, men der er efter vor mening en særlig pointe i, at de, der aktivt bruger naturen, skovbrugerne, landbrugerne, jægerne og fiskerne udgør et klart mindretal af befolkningen.

Med andre ord: De iagttagende, de, der oftest oplever naturen på afstand, er i flertal, og det er typisk blandt disse mennesker, at i øvrigt sympatiske synspunkter om bevarelse og fredning af områder kommer på tale. Men de gør det desværre ofte ud fra et musealt perspektiv. Naturen skal klare sig selv – på egne præmisser, som om vi – mennesket – ikke var en del af den!

Jægerforbundets engagement i f.eks. Danida-projektet i Tanzania er et godt eksempel på dette.

For få år siden var et stort område hærget af trækulsbrænding og krybskytteri, men nu hvor lokalbefolkningen bliver undervist i vildtforvaltning og får en forståelse af vildtets værdi, har området ændret karakter til et frodigt landskab beriget med næsten hele paletten af afrikansk vildt. Vildtet giver penge og kød til befolkningen og dermed også bedre muligheder for en udvikling og uddannelse af de unge.

Herhjemme er jægerne nogle af de mest aktive, når det drejer sig om at skabe forbedringer i naturen. I al stilfærdighed planter danske jægere arealer til, hvad der i størrelse svarer til ca. 1.000 fodboldbaner om året. Der graves ud i gamle mergelgrave, søer forbedres, små vandhuller skabes, og der plantes til med gode danske planter, så nye oaser med føde og skjul skabes til glæde for dyr og fugle, men også til glæde for den danske befolkning.

Det handler selvfølgelig om, at vi jægere skal have noget at gå på jagt efter. For lad os da bare sige det lige ud: Hvis vi ikke fik lov til at gå på jagt, så faldt dette engagement naturligvis til jorden!

Derfor er der al mulig grund til, at vi alle sammen går ud og fortæller begejstret om den natur, der giver os så mange oplevelser, fordi vi aktivt bruger den.

Godt jægerhåndværk er også at have viden om, hvordan man bør opføre sig i en række situationer. Jægerforbundets ansatte såvel på Kalø som i Rødovre besvarer dagligt mange henvendelser om naturpleje, jagtetik og fordragelig omgang blandt jægere og befolkningen i øvrigt. I mange tilfælde er det nødvendigt at vide, hvad lovgivningen siger helt præcist på et bestemt område.

Medlemmerne får så den service, at de kan ringe direkte til vore juridiske rådgivere og få et gratis råd. Det var der faktisk mere end 300, der gjorde i det forløbne år. På den måde undgår vi unødige konflikter, der skyldes en fejlopfattelse af reglerne, så vi forebygger altså en adfærd, der ville være i strid med godt jægerhåndværk. Samtidig opnår vi at yde en god service til vore medlemmer.

Tirsdag den 1. juni afsagde Østre Landsret dom i en sag, som Danmarks Jægerforbund havde anlagt mod Naturklagenævnet i forbindelse med et jagtforbud, som Nævnet har indført på fiskeriterritoriet ved Æbelø nord for Fyn.

Jægerforbundet mener, at det indførte jagtforbud omkring Broddet, Æbelø Holm, Dræet og Drætte Holm, er indført uden lovhjemmel og har derfor anlagt sag med påstand om, at jagtfredningen ophæves, men det var landsretten ikke enig i.

Advokat Jørgen Damgaard, der er hovedbestyrelsesmedlem i Jægerforbundet, har kørt sagen for Jægerforbundet og læst den ca. 30 sider lange dom fra Østre Landsret og det er hans opfattelse, at Landsretsdommen ikke er det endelige punktum i sagen.

Dommen er forkert og mangelfuld på en række væsentlige punkter, så Jægerforbundet vil naturligvis anke den til Højesteret. Der kommer derfor desværre til at gå endnu et år, før vi har den endelige afgørelse.

Børnene er fremtiden

Førstegangsjagttegnsløseren er i dag over 35 år og interessen for jagt kommer i omgang med venner og arbejdskolleger og først når man har etableret sig, bryder jagtinteressen ud i fuldt flor.

Det giver nogle helt andre opgaver at løse for Jægerforbundet og vores 925 jagtforeninger. Men det stiller også krav til naturformidlingen, der i stigende grad rettes mod børnene og deres familier for på den ene side at stimulere interessen for naturen og på den anden side gennem mange forskelligartede aktiviteter at få jagtinstinktet til at vågne.

Jægerforbundets naturvejleder og naturformidlere gør i den forbindelse en fremragende indsats. I 2003 var der 70.000 mennesker, der fik store oplevelser via Jægerforbundets naturformidling. Det er sket enten ved lukkede arrangementer for skoleklasser, børnehaver, lejrskoler, kurser, undervisning eller ved den brede vifte af åbne arrangementer, som naturformidlerne eller naturvejlederen har deltaget i. Der er stort set kun tale om ikke-jægere, som da også er primærmålgruppen.

At ordningen med naturformidlere tilknyttet Jægerforbundet er en meget stor succes er hævet over enhver tvivl. Men succesen kommer ikke af ingenting. Et meget stort engagement, kreativitet og ikke mindst glæden ved at formidle om natur, vildt og jagt hos gruppen af formidlere, er en af nøglerne til succesen.

Indholdet er om muligt endnu bredere end udbudet, da naturformidlerne hver især har deres formidlingspræferencer. Samlet set er der naturligvis fællesnævnerne, som er natur, vildt og jagt. Og her inviterer Jægerforbundet til sanseoplevelser helt tæt på, hvor deltagerne får mulighed for at se, høre, føle, lugte og smage på naturen, på vildtet og på den særlige passion, der er forbundet med jagten. Denne form for formidling, hvor deltagerne inddrages direkte, har vist sig at være den absolut mest frugtbare, fordi

Det, du hører, glemmer du.

Det, du ser, husker du.

Det, du gør, forstår du.

Hovedbestyrelsen har for nyligt afsat penge til deltagelse i Smagens Dag, hvor alle landets hjemkundskabslærere kan få assistance ved disse arrangementer i skolerne.

Fremtiden ligger i disse guldklumper – børnene – derfor ser hovedbestyrelsen det som et vigtigt indsatsområde for hele tiden at være foran med nye tiltag, der kan vække børnenes interesse.

Jagtforeningernes rolle.

Det siger sig selv, at grundlaget er børnene, men skal hele processen lykkes, skal alle led i kæden være stærke og et af de stærkeste og nødvendigste led er Jægerforbundets jagtforeninger. Her har hovedparten af medlemmerne deres base, hvor de i jægerfællesskabet bliver inspireret af alle de ildsjæle, vi er begunstiget af.

Jagtforeningernes fremtidige rolle er af hovedbestyrelsen prioriteret højt som indsatsområde. En arbejdsgruppe med udgangspunkt i kommunikation, uddannelse og nyjægeraktiviteter har fået den opgave og drøftelser af de forskellige indgangsvinkler er resulteret i at:

Arbejdet skal baseres på dialog mellem Jægerforbundet og jagtforeningerne.

Der bliver lagt vægt på, at i takt med, at den danske befolkning, Familien Danmark, i stadig større grad kan karakteriseres som naturfremmedgjorte, vil der blive et stort behov for, at alle i Jægerforbundet deltager aktivt i formidlingen af natur, vildt og jagt. Derfor ser arbejdsgruppen det som meget væsentligt, at jagtforeningerne i fremtiden tager mere aktiv del i lokalsamfundene – og deltager i eller selv planlægger aktiviteter og lignende, hvor formidlingen af jagt til ikke-jægere kan foregå.

Det er væsentligt for denne proces, at der sættes fokus på regions- og kredsbestyrelserne. De skal være mere aktive og i højere grad være deres opgave bevidst med hensyn til støtte for jagtforeningerne.

De forskellige fagudvalg spørges med hensyn til, hvilke aktiviteter eller tiltag, som de mener vil være relevante i en udviklingsproces for jagtforeningerne.

Arbejdsgruppen finder det endvidere væsentligt, at arbejdet for gode og aktive jagtforeninger ikke bliver en topstyret proces, men at jagtforeningerne selv får mulighed for at give deres mening til kende om, hvordan de ser deres fremtidige rolle i forhold til medlemmer, lokalsamfundet og Jægerforbundet, politikere, tillidsfolk og medarbejdere. Det foreslås derfor, at der arrangeres en temadag, hvor udvalgte jagtforeninger, repræsenterende hele landet, arbejder hen imod en præcisering af, hvad jagtforeningernes fremtidige rolle skal være.

Jagtforeningsnetværket skal også på sit arrangementsprogram have et punkt, der hedder påvirkning af politikernetværket. Både de politikere, der råder i lokalsamfundet, men i lige så høj grad de mennesker, vi vælger til at repræsentere os på Christiansborg og i EU-systemet.

Alle politikere har rod i et lokalsamfund og da jægeraktiviteten udgør 4 % af den samlede befolkning, er der en stor risiko for, at disse mennesker, der er vigtige brikker i beslutningsprocesserne, intet ved om jagt og jægernes værdifulde naturforvaltende aktiviteter.

Det er derfor jægernes lokale netværks opgave at sikre, at politikerne får denne viden. Ikke ved at sende dem skrevne bilag og andet materiale, men ved at invitere på sanselige oplevelser i naturen og de aktiviteter, I arrangerer for jeres medlemmer. Lad de kommende og nuværende politikere deltage, så det ved selvsyn kan opleves, hvad vi gør og hvem vi er. For her gælder det også, at det er det, de ser, de husker. Det, de gør, forstår de. Det betyder så fremover, at det, deres hjerter er fulde af, løber munden over med og så er den positive spiral skabt.

En række organisationer med Friluftsrådet som tovholder har med Jægerforbundet som meget aktiv deltager iværksat et 2-årigt projekt, der vil sætte jagtforeningernes rolle og varetagelse af nyjægernes interesser i fokus. Det, sammen med de øvrige indsatsområder, vil uden tvivl bringe os afgørende videre på dette for fremtiden så afgørende område.

Dertil kommer udviklingen i samfundsstrukturen, hvor nærhedsprincippet vil slå afgørende igennem og således matche den jagtforeningsstruktur, som Jægerforbundet har haft siden sin start.

Om det også vil føre til nye tider for vores struktur er et af de spørgsmål, vi skal arbejde meget intenst med og det vil naturligvis have en høj prioritet i hovedbestyrelsen.

Nationalparker

Miljøminister Hans Chr. Schmidt har lanceret et nyt begreb i Danmark: Nationalparker. Et emne, der har givet anledning til megen debat og fra nogen side er det kommet frem, at det er en ny anledning til at frede og lægge begrænsninger i aktiviteter, herunder for jagten. Det er slet ikke det budskab miljøministeren har givet. Tværtimod. Der ligger her et oprigtigt ønske om at skabe optimale naturbetingelser med bredest muligt naturindhold sammen med hinanden og ikke på bekostning af nogen.

Det er ikke fordi der i Danmark mangler områder, der har særlig bevågenhed for i Danmark findes omkring 200 såkaldte habitatområder, 111 EF-fuglebeskyttelses-områder, 27 Ramsar-områder og ca. 100 vildtreservater og naturreservater. Men begrebet "nationalpark" findes ikke. Det synes Danmarks Jægerforbund er helt i orden. Vi skal ikke foregøgle, at landet rummer storslået natur med potentiale til nationalparkstatus. Det karakteristiske i den danske natur ligger netop i variationen og den hurtige overgang fra den ene naturtype til den anden.

Og vores forvaltningstradition på det område tager udgangspunkt i, at landet er tætbeholdt, og at de mennesker, der har valgt at leve i naturen, ikke underlægges en særlig parkstatus, men kan leve et normalt liv som alle andre og dertil udnytte naturens ressourcer bæredygtigt.

Og Danmarks Jægerforbund går naturligvis ind for at bevare den danske natur. Med afslutningen af arbejdet i det såkaldte Wilhelm-udvalg i 2001 blev der fremlagt en række rigtig gode modeller for, hvordan den danske natur kan støttes og sikres mod yderligere forarmning. Det er frem for alt de lysåbne naturtyper, der er under pres, og mange oprindelige naturtyper forarmes, fordi de påvirkes både fysisk og kemisk af samfundet.

Et af de virkemidler, som Wilhelmudvalget anbefalede, var udpegning af nationale naturområder – for at sikre sammenhæng både i tid og rum. Danmarks Jægerforbund kunne dengang – og kan stadig – støtte etablering af nationale naturområder med henblik på at bevare og styrke flora, fauna og landskaber. Men vi har taget en række forbehold – blandt andet mener vi ikke, at udpegning af konkrete områder løser det generelle problem med svækkelse af naturens mangfoldighed i Danmark.

Vi har derfor ikke sådanne områder som førsteprioritet i den danske naturforvaltning og adværer imod, at der i udpegningen tages opmærksomhed og ressourcer væk fra en bredere naturforvaltningspolitik. Desuden finder vi det særligt uheldigt, hvis den offentlige adgang og styrkelse af turisterhvervet prioriteres højere end selve naturbevarelsen i disse områder; dette er der i dag en tendens til.

Med hensyn til jagten i nationale naturområder tager Danmarks Jægerforbund det for givet, at udpegning af sådanne områder ikke berører jagtudøvelsen, når denne ikke er i modstrid med målsætningen for området. Dette er klart formuleret i forbindelse med arbejdet i Wilhjelmsudvalget, og vi er naturligvis indstillet på at vurdere jagtsituationen og tilpasse den de målsætninger, der er for udpegede områder – fra gang til gang. Men nogen form for automatik mellem udpegning og jagtforbud vil vi aldrig kunne støtte.

Som I ved, er der udpeget 7 danske områder, hvor man vil vurdere mulighederne for på sigt at etablere nationalparker. Samtidig er der nedsat en national følgegruppe, hvori Danmarks Jægerforbund naturligvis har sæde. Til alle jer, der er engageret i lokalområderne: Gå åbent ind i debatten om nationalparker. I alle områderne er der nedsat styregrupper med arbejdsgrupper tilknyttet. Muligheden for at påvirke dette arbejde er ganske store. Så en aktiv indsats fra jægerside er afgørende og øvelsen går ikke bare på at undgå jagtforbud, men også at overveje, hvordan jagten kan få en fremtrædende placering i forvaltningen og formidlingen af nationalparkerne.

Internationalt arbejde

Det internationale jægersamarbejde har en høj prioritet i Danmarks Jægerforbund. Vi har haft tradition for at have dette vigtige funktionsområde liggende som en sektion for sig, hvilket på sin vis har været logisk nok. Men igennem Jægerforbundets historie har det udviklet sig til et arbejde, der i dag er dybt integreret i meget af det, som vi også på dansk grund foretager os. Så vi kan sige, at den tid er forbi, hvor vi skal skelne imellem nationalt og internationalt arbejde, når det drejer sig om at sikre jagten.

Alt det, vi foretager os, gør vi for at sikre bæredygtig jagt og vildtforvaltning. Hvor det foregår, er egentlig lige meget. Samfundet er i dag åbent. Det er afgørende, at vi igennem jægersamarbejde og igennem kontakt til andre organisationer på den ene side markedsfører vores demokratiske form for naturudnyttelse og samtidig finder forståelse for den store mangfoldighed, der er verden over. Det er kernen i vores arbejde.

Så vi forudser, at fremtiden vil byde på et meget mere sammenhængende arbejde, hvor vore indenlandske aktiviteter i meget højere grad hænger sammen med det, vi foretager os i udlandet. Her fremhæves det nordiske niveau, som giver os mange fordele. Vi kan nemlig sammen med vore nordiske kolleger mønstre op mod en million jægere – et ikke ubetydeligt antal, som både i kvantiteten og kvaliteten giver os styrke.

Jægerne er jævnt fordelt i alle samfundslag. Stort set alle nordboere kender en jæger – et familiemedlem, en nabo, en ven osv. Vi er vant til at vise jagten frem. Vildtkødet ender i høj grad på middagsbordet hos "familien Norden". Jagt er nemt at forklare, og vi ser i Norden meget få problemer med egentlige antijagtgrupper.

I det seneste år har vi udnyttet Nordisk Jægersamvirke mere og mere til at arbejde med europæiske sager. Det viser sig nemlig, at der er så stort sammenfald mellem interesserne i de nordiske lande, at vi kan køre stort set alle sager på dette niveau. Det betyder, at vi i stedet for hver især at fordybe os i enkeltsager, sætte mandskab på og rejse til møder, kan dække hinan-

den og dermed med de samme ressourcer engagere os i flere områder – med andre ord dække bredere.

Samtidig har vi i kraft af vores størrelse og bedre forberedelse langt større gennemslagskraft. Som en spændende nyskabelse overvejer vi om Norden i fællesskab kan ansætte en person i Bruxelles med ansvar for at fremme vore sager i bl.a. EU-kommissionen og parlamentet.

Men ikke alt lykkes. Efter to-tre års forarbejde måtte vi i vinter konstatere, at vore ønsker om at få gennemført et særligt nordisk jagttegn ikke lod sig opfylde. Efter en vurdering i Justitsministeriet måtte vi erkende, at vores ønske var for ambitiøst. Det var simpelthen ikke foreneligt med EU's regler om ligestilling landene imellem. Populært sagt, er det ikke tilladt at stille svenskere bedre end f.eks. tyskere.

Vi er lykkelige over, at som eksempel på noget, der ikke er lykkedes, kan nøjes med en sag som denne. For nok ville det være praktisk at slippe for bøvlet med jagttegn og andre papirer, når man skal på jagt i Sverige eller et af de andre nordiske lande. Men vi må vel også erkende, at vi godt kan leve med reglerne, som de er. Vi ville have været meget mere beklemmt, hvis vi her skulle have rapporteret om øget politisk modstand mod jagt, flere indskrænkninger osv. På denne side er vi sikre på, at jagten igennem det seneste år er styrket – såvel nationalt som internationalt.

Her skal nævnes tre sager, som vi opfatter som regulære landvindinger. For det første blev der igennem et meget grundigt og positivt samarbejde mellem Europakommissionen, FACE og Birdlife International udarbejdet en vejledning i tolkning af EF-fuglebeskyttelsesdirektivets regler om jagt. I mange år har der været tvivl om en række tolkninger, bl.a. direktivets regler om, at der ikke må være jagt i yngletiden og under trækflugtenes forårstræk.

Dette er regler, som vi principielt støtter, men vi mener, at der er behov for at gøre undtagelser, så længe det, der foregår, er bæredygtigt. Og det mener vi helt bestemt, at den nye tolkning er udtryk for. Samtidig er den et udtryk for, at historisk samarbejde mellem myndigheder, jægere og fuglefolk – et samarbejde, som vi herhjemme er meget bekendt med, men som der ikke er samme tradition for i andre lande.

Det, at FACE og Birdlife International sammen har kunnet formulere en jagtvejledning, ser vi som et klart udtryk for samarbejdsvilje – helt i tråd med den, vi selv kender fra Vildtforvaltningsrådet. Nordisk Jægersamvirke har for et par år siden foreslået, at man på europæisk basis etablerer en tilsvarende funktion, og vi kan kun udtrykke tilfredshed med den udvikling, der er i gang, og som i øvrigt har resulteret i at jægere og ornitologer på europæisk basis nu forhandler om mange andre emner end bare fugleforvaltningen.

Det andet eksempel, der skal nævnes, er at EU-domstolen sidste år – stik imod indstillingen fra en generaladvokat – slog fast, at jagt på vildtfugle til fritidsformål i henhold til forskellige paragraffer er en "tilladt fornuftig anvendelse", og samtidig fastlagde en noget mere pragmatisk og mindre følelsesladet tolkning af direktivets undtagelsesbestemmelser end tidligere. Det ser vi som et godt signal om, at EU's juridiske institutioner tillægger en fornuftig forvaltning af fugledirektivet stor betydning.

Det tredje eksempel er arbejdet i den såkaldte biodiversitetskonvention. Denne konvention er en af de yngste af de internationale og globale aftaler om naturbevarelse. Den er tiltrådt af 188 lande verden over, og er dermed også en af de mest omfattende aftaler. Denne konvention holdt i dette forår et stormøde i Malaysia, hvor man blandt andet drøftede konventionens holdning til naturudnyttelse.

Det er overflødigt at sige, at der i så stor en konvention er mange og stærke kræfter, der arbejder på en protektionistisk og absolut ikke jagtvenlig holdning til naturforvaltning. Derfor var det et stort arbejde, men en tilsvarende kæmpestor landvinding, da det lykkedes for jægerens repræsentanter – frem for alt CIC – i samarbejde med en række andre yderst pragmatiske institutioner at sikre, at konventionens natursyn – så at sige – bygger på folks ret til at bruge naturen – også igennem jagt.

Mange af jer vil formentlig tænke: Og hvad så? Malaysia, hvad rager det mig og min jagt hjemme på engen? Vi erkender, at sammenhængen ikke er åbenlys. Men vi vil forsikre jer om, at hvis vi på sigt vil bevare vores ret, så skal vi i dag arbejde på alle niveauer.

Hvad er så Danmarks Jægerforbunds egentlige rolle i alt dette? Som nævnt støtter vi arbejdet med bæredygtig naturforvaltning moralsk og med vore holdninger. Men vi støtter det også økonomisk igennem vort medlemskab af Nordisk Jægersamvirke, FACE, CIC og andre institutioner, der arbejder uden for landets grænser.

Der, hvor vi i vores strategi satser på det vi kalder udgiftsneutralitet er i forbindelse med vore projekter i Østeuropa og den tredje verden – projekter, der i øvrigt nu viser sig særdeles nyttige. Ideen i Danmarks Jægerforbunds projekter er nemlig, at jagten er en naturbevarende faktor, at naturbevarelse og samfundsudvikling er to alen af samme stykke, og at netop befolkningens mulighed for at bruge naturen – også igennem jagt – motiverer til at passe på naturen og samtidig stabilisere lokalsamfundene både økonomisk og politisk.

Det er hele ideen, og det er ikke tilfældigt, at der er så stort sammenfald mellem de internationale ideer og Jægerforbundets. Vi har nemlig brugt meget store kræfter på at markedsføre vore ideer, og vore projekter har været med til at inspirere til et pragmatisk natursyn og støtte de kræfter, der arbejder på vores side.

Siden 1995 har Danmarks Jægerforbund øget sin indsats overfor CIC - det internationale Vildt- og Jagtråd. En del af dette består i arbejdet med trækfuglekommisionen, der som bekendt er en global institution, der skal sikre trækfugle og bæredygtighed i udnyttelse af trækfugle. Formandskabet for kommissionen ligger som bekendt i Danmark hos én af Danmarks Jægerforbund's ansatte.

Trækfuglekommisionens ressourcer er i det forgangne år frem for alt gået til forberedelse og gennemførelse af et topmøde om vandfugle, som i april blev afholdt i Skotland. Her var kommissionen og Danmarks Jægerforbund omdrejningspunkt for hele spørgsmålet om jagt på vandfugle.

En udløber af dette er et intensiveret samarbejde med en række øvrige globale organisationer, som den Afrikansk-europæiske Vandfugleaftale, der efter mødet i Edinburgh og i øvrigt efter

CIC's generalforsamling senere dette forår har foreslået en formalisering af samarbejdet mellem de to institutioner. Vi ser dette som et kæmpeskridt i den rigtige retning, når det gælder vores position i den internationale fugleforvaltning, og vi kan kun tilskynde til at fortsætte denne linie.

I forbindelse med projekterne skal nævnes, at vi sidste sommer var genstand for en såkaldt kapacitetsanalyse bestilt af Danida. Vi har nu med støtte fra Danida arbejdet med projekter siden 1997, og vi finder det forståeligt, at Danida har ønsket at se lidt nærmere på, hvad Jægerforbundet er for en størrelse – ikke så meget for at kontrollere os, men mere for at se, om der er basis for et nærmere og mere omfattende samarbejde.

Vi lever i en eksamenstid, og skal vi bruge det som inspiration, kan vi konstatere, at vi bestod Danidas ”eksamen”. Ransager vi rapporten fra analysen, er det åbenlyst, at der er to felter, vi skal arbejde med: Vi skal styrke vores viden om befolkningsudvikling, og vi skal sørge for at drage vores egne medlemmer noget mere ind i arbejdet med projekterne.

Vi ser det ikke som krav fra Danidas side, men nærmere som gode råd. Og det er naturligvis klogt, at lytte til disse råd – ikke bare af hensyn til projektarbejdet, men for at styrke vores position på alle områder. Husk blot på, hvor meget gavn vi har haft af Hans Peter Hansens undersøgelse af de danske jægere.

Vi er sikre på, at den tid er kommet, hvor vi skal bruge flere ressourcer på at fortælle vore medlemmer, hvad vi gør – og hvorfor vi gør det. I kapacitetsanalysen er der foretaget interview af vore medlemmer, og her er ingen skepsis. Tværtimod synes der at være stor interesse, men desværre ofte kombineret med begrænset viden.

For at runde projekterne af, skal det kort nævnes, at vi har fået bevilling til to projekter i det sydøstafrikanske land Malawi. Det ene projekt har til formål at opbygge en national struktur, der skal rådgive myndighederne i naturforvaltning – med andre ord en parallel til Vildtforvaltningsrådet. Som et led i dette projekt skal der ske en sammenskrivning af de erfaringer, som vi herhjemme har haft med oprettelse af reservaterne fra 1992 til 2002 – i sig selv en nyttig proces.

Det andet projekt skal sikre inddragelse af de lokale jægere i forvaltningen af landets eneste Ramsarområde, nemlig Chilwa-søen. Dette område er der meget stor international fokus på, og Jægerforbundet vil igennem dette arbejde få en yderst central placering, og lad os da bare indrømme, at vi er glade for den sideeffekt, projektarbejdet har, nemlig at det er uhyre gavnligt for jægerne og Jægerforbundets image i den øvrige befolkning, i andre organisationer og hos myndigheder.

Jægerne Naturfond

I 2000 var der bred opbakning i Jægerforbundets repræsentantskab til oprettelse af Jægerne Naturfond. Vi ønskede herigennem at sætte os i stand til at erhverve eller forpakte arealer for at bevare jagten. Jagten, der således sikres, skal naturligvis tilbydes og udøves af de jægere, der har bopæl i de områder, hvor jagtretten sikres.

For at nå så vidt kræves der penge. Mange penge, og det kniber med jægerne offervilje. Der skal ydes langt mere af os selv, hvis vi skal gøre os håb om, at andre uden for vores kreds finder interesse for at give et bidrag.

Derfor skal Jægerne Naturfond indgå som et led i de arrangementer, vi stabler på benene. Vi har i tusindvis af patroner og harer til indsamling af penge, men langt de fleste står og samler støv.

Jeg har selv en stående hos min frisør, som årligt giver mindst 500 kr. Hvis 94.000 medlemmer gjorde det samme, havde vi årligt et beløb på 4,7 mio. kr. Hvad kunne det ikke blive til, hvis det samme gjorde sig gældende ved alle vores jagter mv. Jeg vil sige det lige ud. Hvor svært kan det være.

Når det er sagt, er der sket meget positivt i 2003. I alle regioner har der været en jagtforening som ambassadør og de 14 ildsjæle har tilsammen indsamlet 46.100 kr. Flot gået. Hertil kommer, at vi har afviklet to spændende arrangementer i region 2 og 3. Med ihærdige jægere, der også er fremtrædende erhvervsfolk i lokalsamfundet, er det lykkedes at få 40 personer til at deltage i to fundraising-arrangementer. Det har givet knap 30.000 kr., men hvad vigtigere er, at det har givet et værdifuldt netværk af positive ambassadører for Jægerne Naturfond.

Den succes agter vi at følge op ved lignende fundraising-arrangementer i løbet af næste år i de 12 regioner, der mangler.

Markedsføring finder selvfølgelig også sted om de to projekter, som Jægerne Naturfond er med i. Agerhøns på Sydsjælland er et forsøgsprojekt med biotopforbedringer og aktiv vildtpleje. Projektet er inspireret af det arbejde, der i England gøres for at bevare agerhønen som en integreret del af agerlandets fauna samt det danske projekt agerhøne i Vestjylland 1999 – 2004.

Det overordnede mål med projektet er at øge den tilgængelige viden om – og forståelse for – hvordan naturindholdet i dyrkede landbrugsområder kan øges. Konkret er målet en forbedring af levevilkårene for agerhøns i et 1.400 ha stort landbrugsområde ved Køng på Sydsjælland. Det skal ske inden for en periode på fem år, der startede i foråret 2004.

Projektet skal demonstrere metoder til at bevare agerhønen i et intensivt drevet landbrug. Agerhønen er en karakterfugl i det åbne danske landskab og betragtes normalt som en indikator for agerlandets vilde flora og fauna. De biotopforbedringer, der foretages som led i projektet, forventes således generelt at forbedre forholdene for en lang række andre dyr og planter tilknyttet landbrugslandet.

Projektet har ydermere til formål at belyse mulighederne for at opnå større lodsejerdeltagelse ved et mere fleksibelt regelsæt inden for landdistriktsstøtteordningerne og hektarstøtteregler. Der afholdes et årligt møde for de berørte lodsejere, hvor årets resultater gennemgås og eventuelle problemstillinger diskuteres. Projektet finansieres af flere kilder, bl.a. Jægerne Naturfond. Danmarks Jægerforbund har en teknisk og rådgivende rolle.

På Vennerslund Gods på Falster, der drives med et professionelt jagtvæsen, har man – som så mange andre steder – oplevet en reduktion i antallet af harer. Godset har et stort ønske om at få vendt denne udvikling. Det skal ske ved tiltag, der er forenelige med en moderne landbrugsproduktion.

Der er gennemført en række initiativer, der generelt skal forbedre naturindholdet på ejendommen. Hertil kommer en række tiltag, der specielt er målrettet mod harer, men som givetvis også vil få en positiv effekt på den øvrige fauna. Med dette udgangspunkt er det særlige hareprojekt iværksat.

Jægernes Naturfond er donor. Desuden er der etableret et samarbejde mellem Danmarks Jægerforbund på Kalø samt jagtforeningerne på Falster. En forskningsmæssig vurdering af projektets resultater sker ved et samarbejde med projektet ”Markvildtets vilkår i agerlandskabet med fokus på hare og agerhøne”, der gennemføres som en del af forskningsprogrammet Vildt og Landskab i et samarbejde mellem Danmarks Miljøundersøgelser, Skov- og Landskab, Skov- og Naturstyrelsen og Danmarks Jægerforbund.

Jægernes Naturfonds brakpris der er stiftet for at markedsføre fonden, blev i 2003 tildelt hareprojektet på Vennerslund som anerkendelse af det store arbejde med at implementere brak til nyttige vildtplejeforanstaltninger.

Brakprisen 2004 tildeles Staby, Husby, Sdr. Nissum og Ulfborg jagtforeninger for deres aktive entreprenørvirksomhed i samarbejde med landsdelens bønder, hvor man skaber vildtoaser i brakmarkerne. Prisen uddeles søndag den 22. august.

Jagttegn

Det gode jægerhåndværk skal slå bedre igennem i bestræbelserne på at få jagttegnet betalt til tiden. Uden gyldigt jagttegn, ingen hjemmel til riffeltilladelser og opbevaring af jagtriffel og ammunition og det sidste gælder også haglammunition.

Vi skal være bedre til at kræve dette af hinanden. Aldrig tillade jagt uden, at vi sikrer, at jagttegnet er gyldigt, også for at det forsikringsmæssige er i orden, så vi undgår dårlig omtale.

Et andet område, hvor jægerhåndværket skal være bedre er ved indberetning af vildtudbyttestatistikker og indsendelse af vinger fra vandfugle og gæs. Begge dele er helt afgørende for, at vi kan fastholde og forhåbentlig udbygge jagttiderne på visse arter. Det er helt grotesk, at der de sidste to år kun er indberettet fra 60 % af jægerne. Det er ikke bare for dårligt, men det kan også få katastrofale konsekvenser for fremtiden. Også her kan man sige: Hvor svært kan det være. Samtidig med at man inden 1. april betaler sit jagttegn udfyldes vildtudbytteskemaet, hvad enten det sker pr. post eller elektronisk.

Lad os vise, at det løser vi også med ligeså stor succes som anskydningerne.

Anskydning

For det sted, hvor det gode jægerhåndværk er slået mest markant igennem er ved løsningen af den svære opgave omkring anskydning. Det løses fortsat med stor succes uden restriktioner og prøver, men alene ved dialog og stor selvdisciplin. De seneste tal for gæs viser fortsat en faldende tendens, der betyder en reduktion af omfanget af anskydninger på op mod 80 % på fem år. Kanongodt gået.

Og det seneste kvantespring, hvad angår haglbærerprocenter hos ræv er det allerflotteste resultat man kan tænke sig. I 1999 var der 25%, i 2001 21%, i 2003 18% og så det helt store gennembrud i 2004 – 11%.

Det er så enestående flot, at jeg har svært ved at finde ord for det. I har med det bedste jægerhåndværk, der findes, via høj moral, stor selvdisciplin og dialog vist vejen til at løse selv de sværeste opgaver. Hvor er det godt gået!

Det betyder ikke, at vi må hvile på laurbærrene. Vi skal altid huske, at den individuelle præstation er helt afgørende for det gode resultat.

Aldrig skyde på længere afstand end vi sikrer, at overgangen mellem liv og død bliver umærkelig. Ved rævene gælder særligt en god tilrettelæggelse – en klar parole – en prioritering på posten – den rigtige afstand og den nødvendige størrelse hagl.

Fortsæt denne glædelige udvikling. Så koster anskydninger ikke jagt, men giver forøget respekt for de ansvarsbevidste handlinger.

Målsætning

I 2000 vedtog Jægerforbundets repræsentantskab en målsætning for Danmarks Jægerforbund, hvor vi sammen satte os mål og visioner for de indsatsområder, vi ser som den nødvendige dynamik for fremtidens jægerfællesskab.

Med vanlig sikkerhed og arbejdsomhed er meget gennemført. Fra at være på 21 forskellige indsatsområder, er der i dag 14 områder, vi arbejder med, og det skyldes naturligvis også at nye hele tiden kommer til i takt med, at andre gennemføres.

Der, hvor vi kan sige, at vi har gennemført strategierne er bl.a. udvikling af en relevant og tidssvarende jægeruddannelse og kursusvirksomhed. Vi har tilpasset Jægerforbundets struktur med vægten lagt på decentral indflydelse. Vi har øget samarbejdet med andre naturbrugere i lokalsamfundet.

Vi har udøvet et aktivt arbejde for at hverve nye jægere, herudover at uddanne dem. Dette har bl.a. udmøntet sig i oprettelsen af nyjægerudvalget, der i tæt samarbejde med kursus- og uddannelses- og kommunikationsudvalget arbejder på flere plan.

Vi har udviklet og udvikler stadig undervisnings-materialer i tæt samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen. Endelig har vi overtaget praktiske og jagtrelaterede opgaver fra Skov- og Naturstyrelsen og forventer at overtage flere.

Og som det allervigtigste har jagtforeninger øget indsatsen for at hverve mange nye medlemmer ved bl.a. at tilbyde kursisterne gratis medlemskab de første ni måneder af året.

Når det har været muligt, skyldes det først og fremmest en stor bevågenhed og interesse fra jagtens minister Hans Chr. Schmidt. Ministeren følger vort virke med interesse og respekt, hvilket måske giver mulighed for øget tilskud i 2004, som er øremærket til gennemførelse af målsætningspapirets indsatsområder.

Det er en bevågenhed, som vi er dybt taknemmelige for og som vi ved vil skabe endnu mere opbakning til jagten og vor naturplejerolle hos såvel politikere som i befolkningen. Tusind tak for det.

Det eneste, der kommer af ingenting er lommeuld og det er ikke det, der præger Jægerforbundet og dets tusinder af ildsjæle. Tværtimod er der en vilje til også at yde det, der økonomisk skal til for at drive virksomheden Danmarks Jægerforbund.

Det har derfor været meget opmuntrende at deltage i regionsmøderne, hvor der ud over en udstråling af dynamik også er en stor opbakning til at yde det ekstra økonomiske tilskud, som bortfaldet af portostøtten betyder, og som vi vender tilbage til under punktet på dette mødes dagsorden.

Hovedbestyrelsen oplever det som en stor tilfredsstillelse at være ledelse for en organisation som os af dynamik. For et jægerfællesskab der løser mange opgaver, der også har stor betydning for det danske samfund. Vi kan gøre det fordi vi har jagtforeningsnetværk godt støttet af kredse og regioner, hvor det år efter år er lykkedes at fastholde medlemstallet, fordi den enkelte jagtforening udgør ildsjælenes mekka.

Tusind tak skal I have alle sammen.